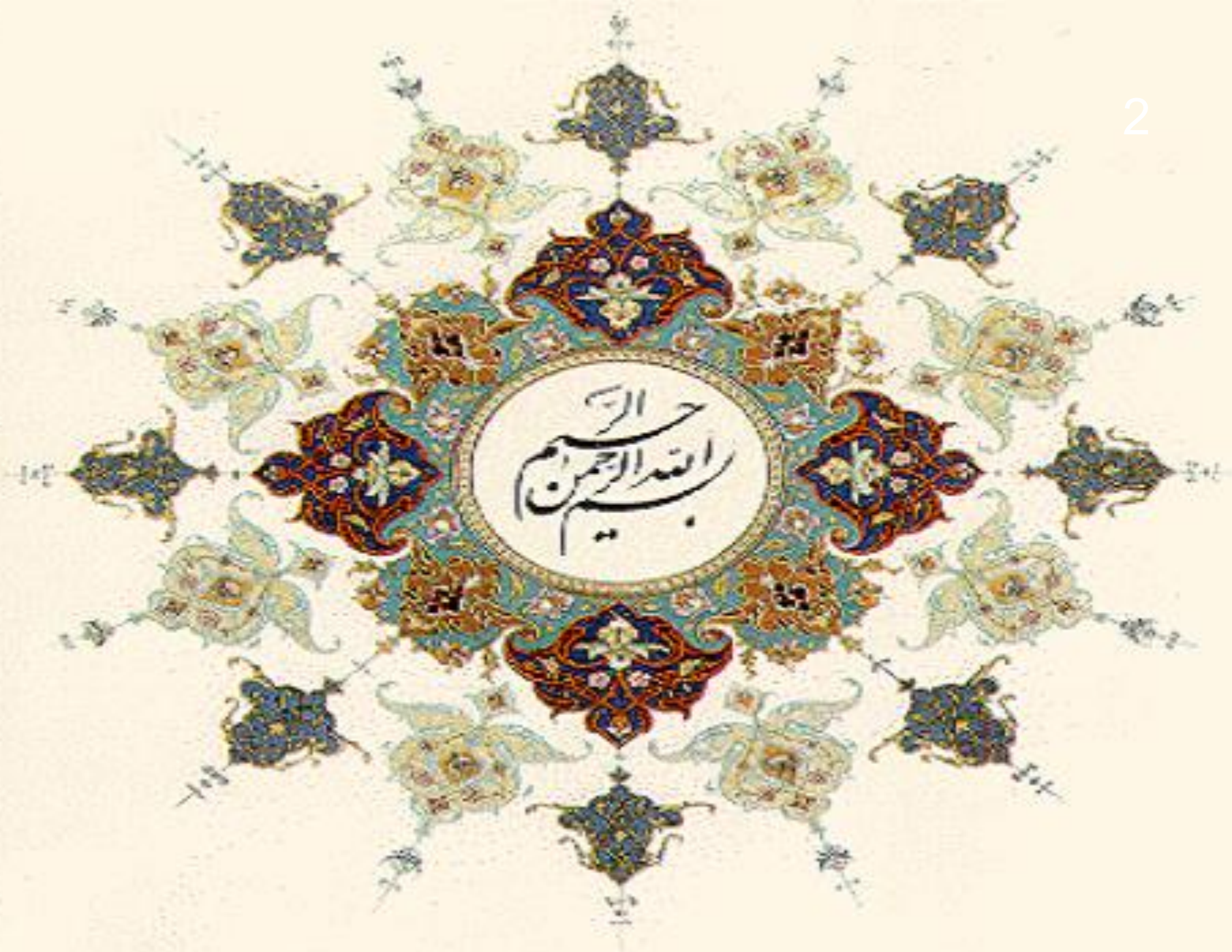

معرفی فرآیند آینده‌نگاری و تهیه ره‌نگاشت فناوری جویشگر بومی

آرمین خالقی

دانشجوی دکتری کارآفرینی فناورانه - دانشگاه تهران

برنامه‌ریزی بر پایه سناریو

برنامه‌ریزی بر پایه سناریو، نظامی برای ساخت مجموعه‌های از آینده‌های ترسیم شده و برخوردار از سازگاری درونی است که در چارچوب آنها می‌توان تصمیم‌ها درباره آینده را با اهداف زیر به اجرا درآورد:

- بهبود تصمیم‌گیری
- تقویت یادگیری فردی و سازمانی و بهبود عملکرد
- تغییر فکر

دستاوردهای برنامه‌ریزی بر پایه سناریو

- تغییر فکر

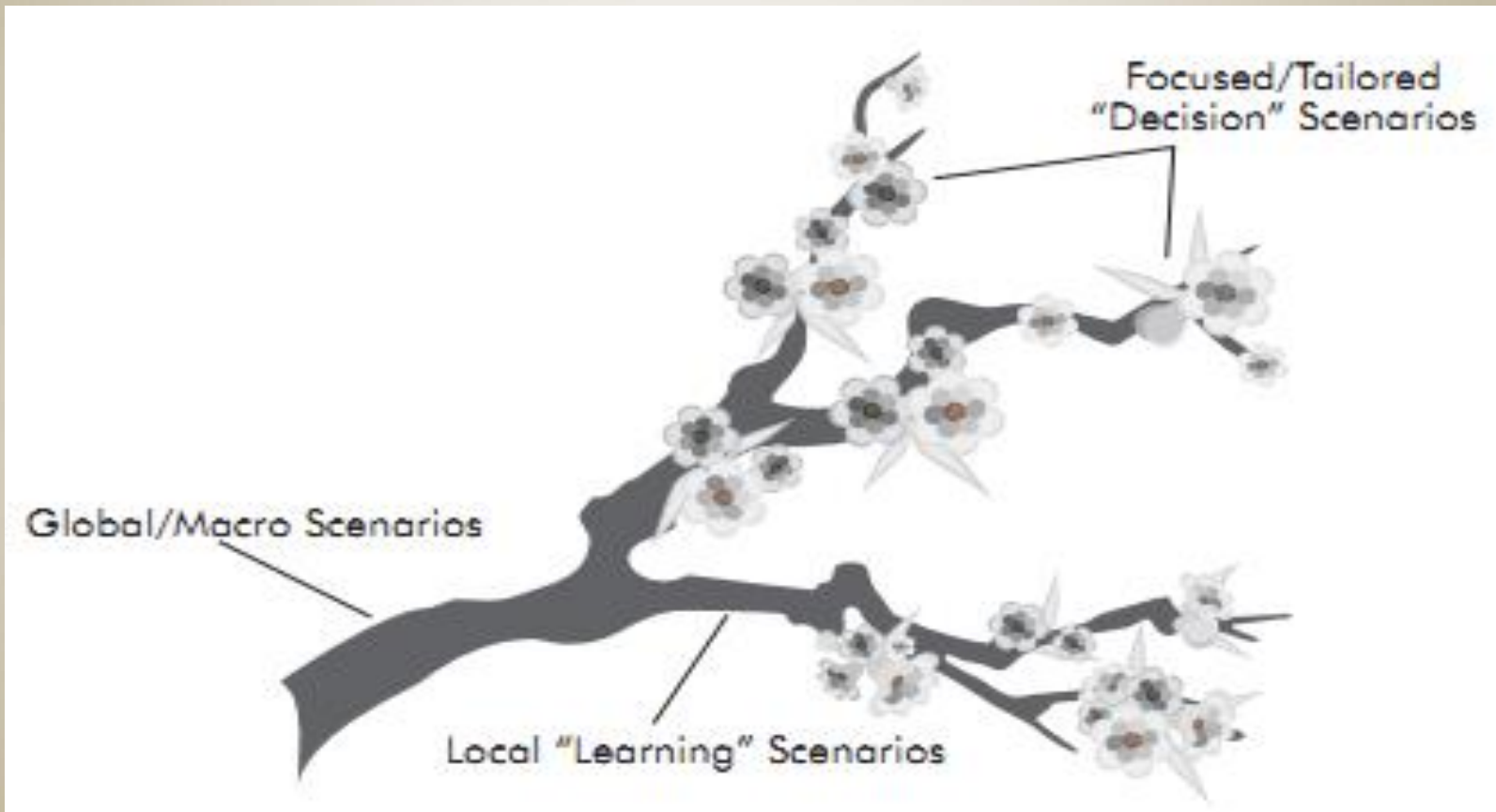
- روایت‌ها یا داستان‌هایی آگاهی بخش درباره آینده‌های ممکن یا

باورپذیر

- بهبود تصمیم‌گیری درباره آینده

- افزایش و ارتقای یادگیری و تخیل انسانی و سازمانی

استعاره درخت گیلاس

تعریف ره نگاشت

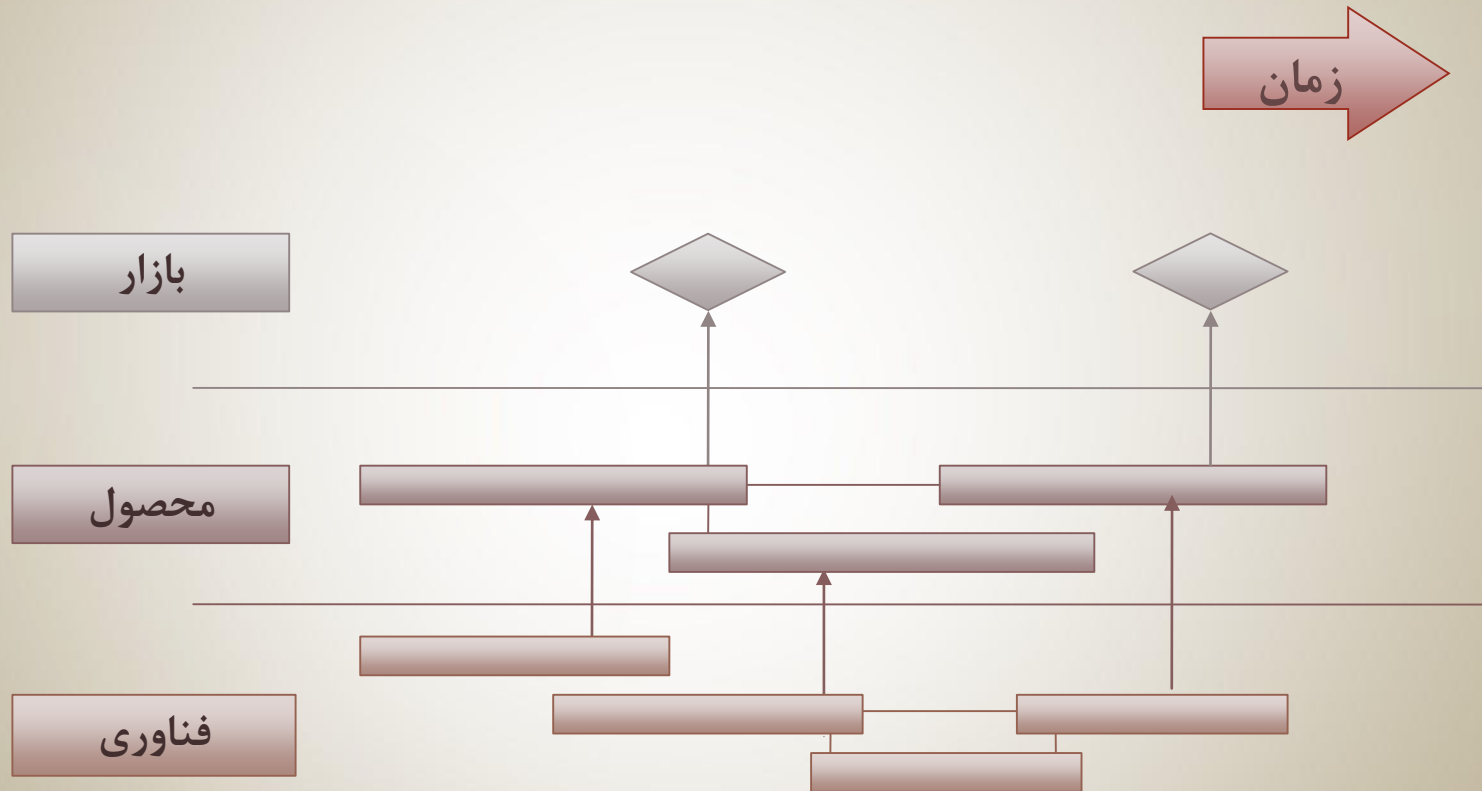
- نگاهی گسترده به آینده‌ی حوزه‌های تحقیقاتی منتخب است که از دانش و تصور جمعی درباره‌ی روشن‌ترین پیشران‌های تغییر در آن حوزه تشکیل می‌شود.
- یک فرایند برنامه‌ریزی فناوری نیازمحور است که به شناسایی، انتخاب و توسعه فناوری‌های دیگر که نیازهای آینده را مرتفع می‌سازد، کمک می‌کند.
- ابزار جامعی است برای کمک به سازمان‌ها جهت درک بهتر بازارهای آینده و تصمیم‌گیری آگاهانه در خصوص سرمایه‌گذاری فناورانه.

ضرورت‌های ترسیم رهنگاشت

تغییرات شدید و پیش‌بینی نشده تقاضای بازار وارد شدن به بازارهای جدید و نیاز به فناوری‌ها و مهارت‌های جدید مواقعی که در حال از دست دادن بازار هستیم و رقبای قدرتمند بازار را در اختیار دارند. چشم‌انداز شرکت از موقعیت در بازارهای آینده مشخص است اما برای تحقق بخشیدن به آن فاقد استراتژی است.

شرکت‌ها و سازمان‌ها درباره اینکه بازارهای آینده چه فناوری‌ها و کاربردهایی را خواستارند و چه هنگام به این فناوری‌های جدید نیاز است، با عدم قطعیت روبرو هستند.

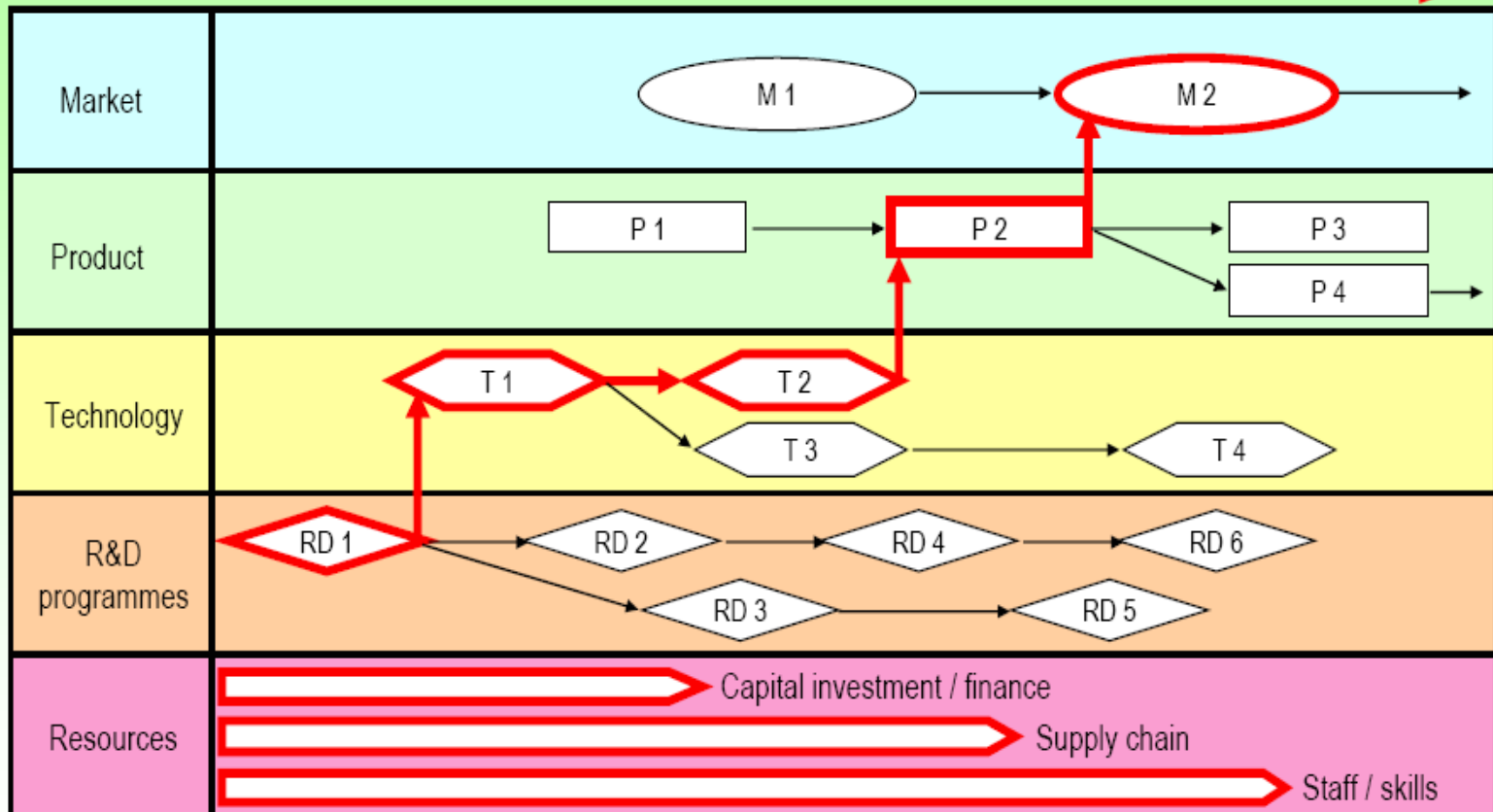
فرآیند کلان تدوین رهنگاشت جویشگر بومی

تصویر کلان ره نگاشت

Time

معماری کلان یک رهنگاشت (اقتباس از یک پروژه واقعی)

اکنون

۱+ سال

۲+ سال

۳+ سال

۴+ سال

۵+ سال

روندها و پیشرانها

روندهای بازار / محصول / فناوری، پیشرانها، موضوعات و عدم قطعیت‌های کلیدی

معیارها و اهداف
عملکردی

کارکردها و عملکردهای موردنیاز و مطلوب محصول

فناوری و پژوهش

راه‌حل‌های فناورانه و همچنین نیازهای تحقیقاتی موردنیاز و مطلوب برای برآورده‌سازی کارکردها و عملکردهای موردنیاز

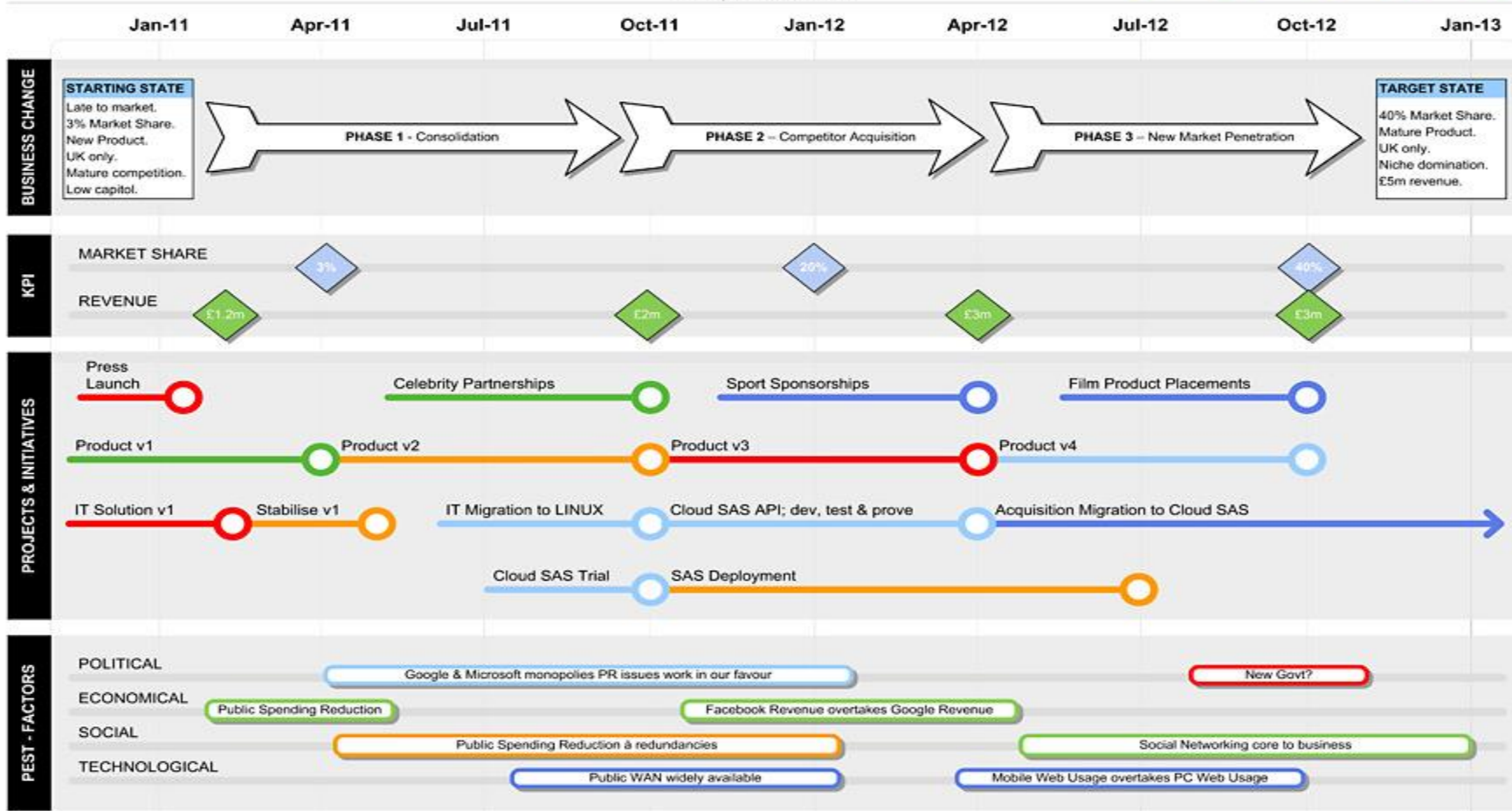
Roadmap Template

subtitle

Saturday, 13 November 2010

Version 2

فرآیند کلان تدوین رهنگاشت جویشگر بومی

فاز ۱) آینده‌نگاری

تدوین سناریوها

فاز ۲) رهنگاشت

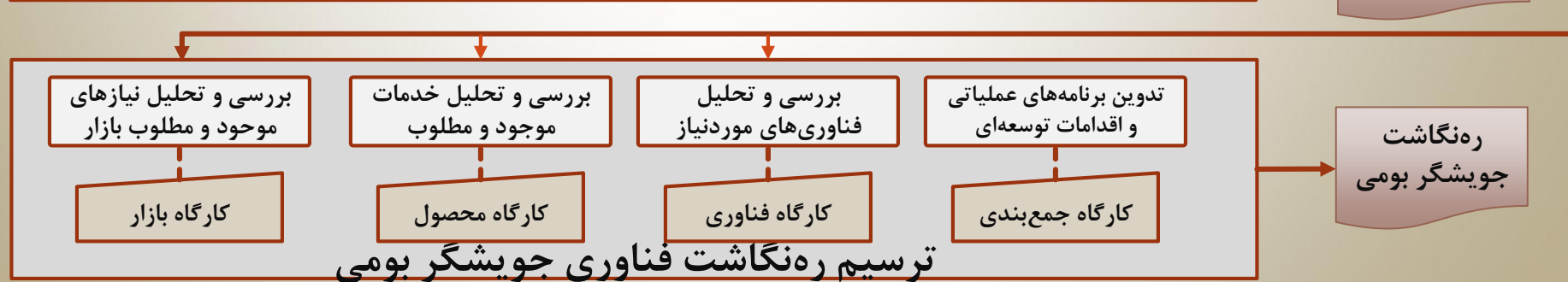
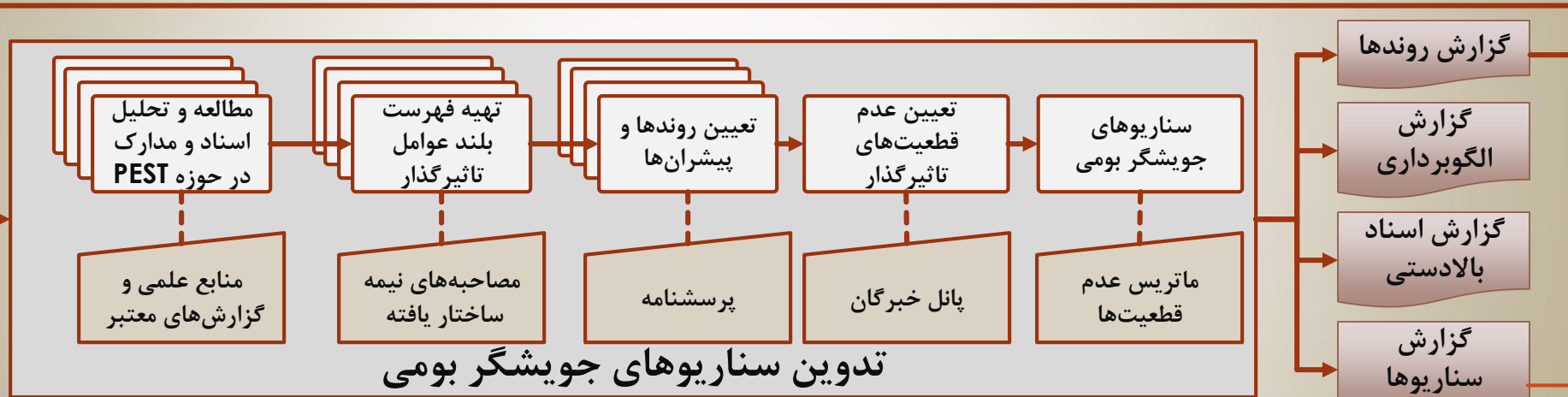
(رهنگاشت)

روندهای بازار / محصول / فناوری،
پیشران‌ها، موضوعات و عدم
قطعیت‌های کلیدی

کارکردها و عملکردهای موردنیاز و
مطلوب محصول

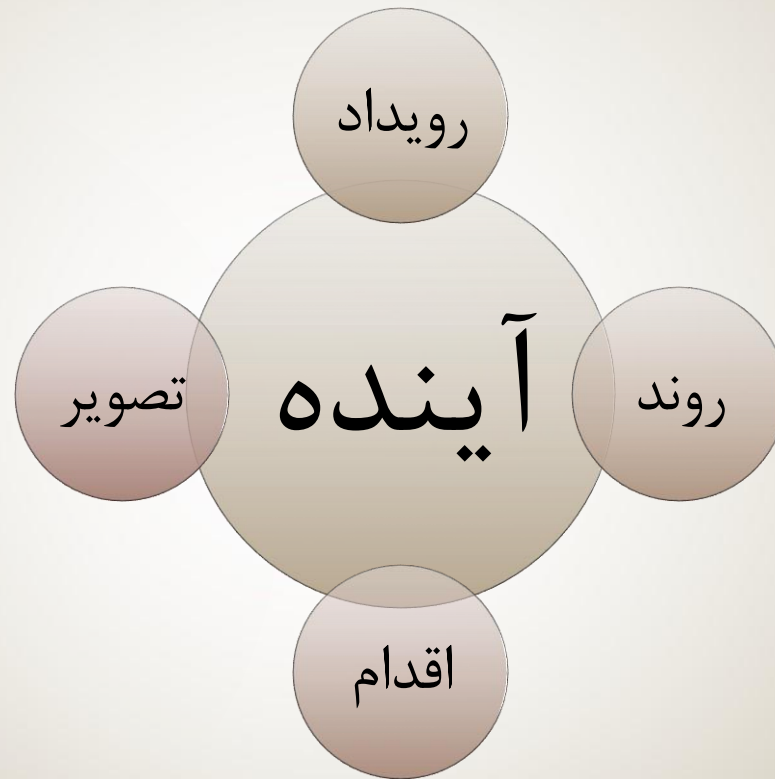
راه‌حل‌های فناورانه و همچنین نیازهای
تحقیقاتی موردنیاز و مطلوب برای
برآورده‌سازی کارکردها و عملکردهای
موردنیاز

نمودار گردش کار فرآیندهای پروژه

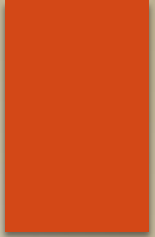
گام اول: روندپژوهی

روندها عبارتند از تغییرات منظم در داده‌ها یا پدیده‌ها در خلال زمان

فرایند کلی تحلیل روند

اسناد و مدارک مورد استفاده

۹۴ سند معتبر بین‌المللی شامل:

مقالات علمی و پژوهشی

کتاب‌های علمی

گزارش‌های معتبر آینده‌پژوهی

گزارش پروژه‌های طرح جویسگر

▪ Derksen, B. & Luftman, J. (2013), Management and Technology

Trends

▪ Etro, G. (2014), Five

Decade

of Search

▪ Jeon, S. (2014), Five

and

▪ Lan, S. (2014), Five

Eng

▪ Liang, S. (2014), Five

search

▪ Nagy, B.,

Gonzales,

term trend

▪ Raisinghani,

search eng

▪ Szoka, B., &

Decade: e

▪ Taylor, G.

cannibaliza

▪ Trotman, A.

Towards a

engine.

▪ Verhodubs,

Web Search

▪ Anderson,

Survey: 202

▪ Consumer Technology Association (CTA) (2016), five technology trend to watch.

▪ Derksen, B. And Luftman, J. (2013), European key IT and Management Issues & Trend

▪ Gartner Symposium/ITxpo (2015), Top 10 Strategic Technology Trends for 2016

▪ Golden, B. (2016), 4 principles that will shape the future of IT.

▪ Innovation Group (2016), The future 100 trends and change to watch in 2016, J. Walter Thompson Intelligence.

▪ Recruiter (2014), Recruitment Technology Trends 2014, Recruiter.com's 2014 Recruitment Technology Trends Report.

▪ Survey Report (2015), Deep Shift: Technology Tipping Points and Societal Impact, Global Agenda Council on the Future of Software & Society.

▪ Yu, J. (2015), 5 Essential Search Trends That Will Impact Online Revenue In 2016

لیست بلند روندهای موثر بر جویشگر بومی

روندهای
اقتصادی

روندهای
فناوری

روندهای
سیاسی

روندهای
اجتماعی

روندهای اجتماعی

- افزایش گستره موضوعات جستجو
- افزایش زمان صرف شده برای جستجو
- افزایش تمایل مردم به جستجو در موضوعات متنوع
- موتور جستجو مهم‌ترین منبع کسب اطلاعات
- استفاده بیشتر مردان نسبت به زنان از موتورهای جستجو
- گسترش جستجو برای دسترسی به اطلاعات شخصی و اجتماعی افراد
- یکپارچگی و همه جا حاضر بودن نتایج جستجو براساس اطلاعات اجتماعی
- توسعه تحلیل رسانه‌های اجتماعی برای استخراج و تعیین رفتار اجتماعی کاربران
- افزایش توجه و حساسیت مردم نسبت به امنیت و حفاظت از اطلاعات آن‌ها در موتورهای جستجو و شبکه‌های اجتماعی
- افزایش تمایل خانواده‌های ایرانی به استفاده از خدمات رایانه‌ای متناسب با ارزش‌های اسلامی
- گرایش روز افزون به استفاده از خدمات فارسی زبان در رایافضا

روندهای فناوری

- ترکیب خدمات جستجو با سایر وسایل الکترونیکی هوشمند
- ترکیب دستیارهای هوشمند شخصی با موتورهای جستجو
- افزایش جستجواز طریق تلفن‌های همراه هوشمند در مقایسه با مرورگرهای وب
- ارتقا مطلوبیت نتایج ترکیبی سیستم‌های جستجو با حس‌گرها برای ارائه نتایج دقیق‌تر
- افزایش داده از طریق اینترنت اشیا برای جویشرها
- افزایش حجم داده‌های ساختارنیافته تولید شده توسط کاربران و شبکه‌های اجتماعی برای جویشر
- توسعه خدمات محتوای غنی شده همچون اطلاعات مکان، مشخصه‌های اجتماعی و ...
- افزایش گرایش به جستجوی صوتی
- ارتقا چشم‌گیر فناوری پردازش زبان طبیعی در جویشرها
- تحول رابط‌های کاربری انسان-رایانه در موتورهای جستجو
- ظهور و تکامل موتورهای جستجوی معنایی
- توسعه موتورهای جستجو مبتنی بر رایانش ابری
- توسعه مجموعه شخصی‌تر و سفارشی‌تر از سرویس‌های هشدار و ارائه
- توسعه گراف دانش گوگل و توانایی پاسخ به سوالات بیشتر
- گسترش موتورهای جستجو در اینترنت اشیا
- همگرایی ایمیل، شبکه‌های اجتماعی و موتورهای جستجو پس از سال‌ها رشد آشفته
- چالش موتورهای جستجو با طیف وسیعی از منابع اطلاعاتی غیرقابل دسترس

روندهای اقتصادی

- مهاجرت اقتصاد اینترنتی به سمت پلتفرم‌های موبایل
- توسعه فعالیت‌های اقتصادی در پلتفرم‌های شبکه اجتماعی
- فراگیر شدن پول‌های مجازی و کیف پول سیار
- رشد روزافزون Blockchain به عنوان عامل تحول سیستم‌های بانکی و مالی
- رشد چشمگیر منبع باز (open source) به عنوان روشی کم‌هزینه در تولید و توسعه
- افزایش تاثیر اشتراک‌گذاری اطلاعات میان کاربران در اقتصاد بین‌المللی
- ارتقاء جایگاه نقش‌آفرینی جویشرها در اقتصاد ملی و تولید ناخالص ملی
- ارتقاء اهمیت موتورهای جستجو به عنوان واسط میان مشتریان و کسب و کارها
- انحصار بیشتر در بازار موتورهای جستجو
- تحول مدل کسب و کار ناشران از طریق موتورهای جستجو
- ارتقاء جایگاه محتوا به عنوان عامل اصلی درآمدزایی در رایافضا

روندهای سیاسی

- دموکراتیزه بودن موتورهای جستجو در آینده
- جانبدارانه ماندن و عدم شفافیت کامل نتایج جستجو
- افزایش قدرت سیاسی و تسلط موتورهای جستجو (به ویژه گوگل)
- افزایش فشار بر جویشگرها برای فیلتر نتایج جستجوی حاوی موضوعات خاص
- ارتقای بیش از پیش اهمیت امنیت سایبری در موتورهای جستجو
- گسترش همکاری‌های بین‌المللی در راستای تامین امنیت سایبری
- افزایش نقش نهادهای امنیتی در کنترل موتورهای جستجو
- افزایش گرایش کشورها به طراحی و اجرای شبکه ملی اطلاعات
- افزایش نقش نهادهای بین‌المللی در ایجاد و پیاده‌سازی هنجارها در حوزه فضای مجازی

مصاحبه نیمه ساختاریافته برای اعتبارسنجی لیست بلند روندها

مهندس شریفی ☐	دکتر بدیع ☐
مهندس فرهودی ☐	دکتر یاری ☐
مهندس پاذری ☐	دکتر رحمانی ☐
مهندس شیخ حسنی ☐	دکتر زرگری ☐
	دکتر ربیعی ☐
	دکتر مرادحاصل ☐
	دکتر قاسمی ☐

شناسایی روندهای اولویت‌دار از طریق پرسشنامه خبرگان

- ❑ خبرگان بین‌المللی (شرکت‌های Wolfram Alpha، Google و ...)
- ❑ خبرگان مرکز تحقیقات ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ❑ خبرگان دانشگاهی
- ❑ خبرگان صنعت و شرکت‌های ذی‌نفع در طرح جویشر بومی
- ❑ خبرگان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

با تشکر از توجه شما